

סיכום דיון והחלטות הוועדה המוניתרית מיום 26 בנובמבר 2012
בנושא הגדלות ההון בבנק העולמי (IBRD) ובבנק האירופי לשיקום ולפיתוח (EBRD)

רקע כללי

בנק ישראל מייצג את מדינת ישראל במספר מוסדות כספיים בין-לאומיים, בהם קרן המטבע הבין-לאומית (IMF), קבוצת הבנק העולמי, הבנק הבין-אמריקאי לפיתוח (IADB), הבנק האירופי לשיקום ולפיתוח (EBRD) והבנק להסדרי סליקה בין-לאומיים (BIS).

ישראל הצטרפה לבנק העולמי (IBRD¹) ב-1954, וב-1991 היא הצטרפה לבנק האירופי לשיקום ולפיתוח. עתה מתבקשות המדינות החברות, ובכלל זה ישראל, להשתתף בהגדלות ההון במוסדות אלה, זאת על פי החלטה מספר 613 של מועצת הנגידים של הבנק העולמי, ועל פי החלטה מספר 128 של מועצת הנגידים של הבנק האירופי לשיקום ולפיתוח, כפי שיפורט בהמשך.

סעיף 82 לחוק בנק ישראל החדש מסמך את הבנק לנקוט בפעולות הנדרשות לצורך הייצוג במוסדות הכספיים הבין-לאומיים שבהם הוא מייצג את המדינה, לרבות השקעה במניותיהם של מוסדות אלה.

לאורך השנים רכש בנק ישראל את חלקה של ישראל בהון הראשוני וגם בהגדלות ההון שבוצעו. זאת כדי לשמור על חלקה בהון של מוסדות אלו ולסייע להם בהרחבת פעילותם, כמקובל בין המדינות החברות השותפות. כמות המניות שמדינה מחזיקה במוסד בין-לאומי קובעת את כוח ההצבעה של המדינה באותו מוסד. החברות במוסדות הכספיים הבין-לאומיים, ובכלל זה בבנק העולמי (IBRD) ובבנק האירופי לשיקום ולפיתוח, מקדמת את מעמדה של ישראל ואת קשריה הבין-לאומיים, ולעיתים – גם את קשריה הכלכליים. לכן מדינה שאינה משתתפת בהגדלות ההון פוגעת במעמדה בארגון. רוב רובן של המדינות החברות תומכות בפעילות המוסדות הבין-לאומיים, ואי השתתפות בהגדלות ההון היא תופעה חריגה.

הגדלת ההון בבנק העולמי (IBRD)

במרץ 2011 אישרה מועצת הנגידים של הבנק העולמי (IBRD) הגדלת הון כללית של הבנק, כפי שיפורט בהמשך. חלק מהמדינות כבר השתתפו ברכישת מניות בגין הגדלת ההון שהחלה בשנת

¹ ה- (IBRD (International Bank for Reconstruction and Development) הוא חלק מקבוצת הבנק העולמי. בנוסף ל-IBRD קבוצת הבנק העולמי כוללת גם את ה-IFC (International Finance Corporation), MIGA (Multilateral Investment Guarantee Association), IDA (International Development Association) וה-ICSID (International Centre for Settlement of Investment Disputes).

2011, ואילו ישראל עדיין לא רכשה את המניות שהוקצו עבורה. השתתפות ישראל בהגדלת ההון תשמר את חלקה היחסי של המדינה ב-IBRD, כפי שהיה לפני הגדלת הון זו. על פי החלטה מספר 613 של מועצת הנגידים של הבנק העולמי – "2010 General Capital Increase (GCI Resolution)" – יגדל ההון הכולל של הבנק ב-484,102 מניות בערך של \$120,635 למניה – כלומר ההון הכללי של הבנק יגדל בכ-54.9 מיליארד דולר. 6 אחוזים מהגדלת ההון מבוצעת באמצעות מניות לרכישה במזומן, ו-94 אחוזים באמצעות התחייבות אשר תמומש רק בעת הצורך (Callable Capital). לכל מדינה הוקצו מניות בהתאם לחלקה היחסי בבנק לפני הגדלת הון זו. לישראל הוקצו 1,269 מניות.

המשמעות לגבי ישראל:

1. **הרכישה במזומן** – חלק מרכישת המניות מתבצע במזומן, (paid-in), בשווי של \$9,185,148.90.
2. **ה-Callable Capital** – חלק מרכישת המניות מתבצע באמצעות הנפקת כתב התחייבות, (Callable Capital), בשווי של \$143,900,666.10. משמעותה של התחייבות זו היא שלא נדרש תשלום בעת זו, ורק בעת הצורך יוכל הבנק העולמי (IBRD) לבקש מהמדינות לשלם עבור ה-Callable Capital.

הגדלת ההון בבנק האירופי לשיקום ולפיתוח (EBRD)

במאי 2010 החליטה מועצת הנגידים של הבנק האירופי לשיקום ולפיתוח להגדיל את ההון של הבנק. חלק מהמדינות כבר השתתפו ברכישת מניות בגין הגדלת ההון, ואילו ישראל עדיין לא רכשה את המניות שהוקצו עבורה.

על פי החלטה מספר 128 של מועצת הנגידים של הבנק האירופי לשיקום ופיתוח – "Increase in Authorised Capital Stock, Issuance and Subscription of Callable Capital, and Redemption" – יגדל ההון המשולם של הבנק במיליארד אירו, והון זה ישולם מכספי הרזרבה של הבנק. ההון מסוג Callable Capital יגדל ב-9 מיליארד אירו באמצעות כתבי התחייבות מהמדינות החברות. לכל מדינה הוקצו מניות בהתאם לחלקה היחסי בבנק לפני הגדלת הון זו.

המשמעות לגבי ישראל:

1. **רכישת המניות במזומן** – לישראל הוקצו 656 מניות משולמות (paid-in) בעלות כוללת של כ-6.56 מיליון אירו, והן שולמו מכספי הרזרבה של הבנק האירופי.
2. **ה-Callable Capital** – לישראל הוקצתה אפשרות לרכוש 5,852 מניות בכתב התחייבות (Callable Capital) בשווי של 58.52 מיליון אירו. משמעותה של התחייבות זו היא שלא

נדרש תשלום בעת זו, ורק בעת הצורך יוכל הבנק האירופי לשיקום ופיתוח (EBRD) לבקש מהמדינות לשלם עבור ה- Callable Capital.

החלטת הוועדה המוניתרית:

1. בנק ישראל ירכוש 1,269 מניות בבנק העולמי (IBRD) באמצעות רכישה במזומן (paid-in) והנפקת כתב התחייבות (callable Capital). זאת בהתאם לתנאים המפורטים בהצעת ההחלטה של הבנק העולמי "הגדלת ההון הכללית 2010", שאושרה על ידי מועצת הנגידים של בנק זה כהחלטה מס' 613 מיום 16 במרץ 2011.

בנק ישראל ישלם סכום של 9,185,148.90 דולרים של ארה"ב בגין התשלום במזומן עבור המניות, בהתאם לתנאים המפורטים בהצעת ההחלטה, כאמור בסעיף 1 זה.

בנק ישראל ינפיק עבור הבנק העולמי (IBRD) כתב התחייבות (callable Capital) בשווי של \$143,900,666.10, בהתאם לתנאים המפורטים בהצעת ההחלטה, כאמור בסעיף 1 זה.

2. בנק ישראל ינפיק כתב התחייבות (callable Capital) עבור הבנק האירופי לשיקום ולפיתוח, בהתאם לתנאים המפורטים בהחלטה מס' 128 של מועצת הנגידים של הבנק האירופי לשיקום ולפיתוח מיום 14 במאי 2010 בדבר "הגדלת ההון הרשום, הקצאה ורכישה של מניות ופדיון".

בנק ישראל ינפיק עבור הבנק האירופי לשיקום ולפיתוח (EBRD) כתב התחייבות (callable capital) בשווי 58,520,000 אירו, בהתאם לתנאים המפורטים בהצעת ההחלטה, כאמור בסעיף זה.

ההחלטה התקבלה פה אחד, על ידי כל חברי הוועדה המוניתרית, ב-26 בנובמבר 2012

השתתפו חברי הוועדה המוניתרית:

פרופ' סטנלי פישר – נגיד בנק ישראל ויו"ר הוועדה המוניתרית
פרופ' ראובן גרונאו
מר בארי טאף – יועץ בכיר לנגיד לענייני מדיניות מוניתרית
פרופ' רפי מלניק
ד"ר קרנית פלוג – המשנה לנגיד בנק ישראל
פרופ' אלכס צוקרמן

נוכחים נוספים:

גב' צילה בילט – עוזרת מזכירת הוועדה המוניתרית והמועצה המינהלית
ד"ר אוהד בר-אפרת – מנהל האגף להפצת מידע ולקשרים בין-לאומיים
גב' ענת שבת – מנהלת אגף חשבות במחלקת חות"מ